KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu: ***Oferta własna uczelnii: Leczenie ocena bólu w ratownictwie medycznym (1800-R2-OFLO-S1)***
Nazwa w języku polskim:
Nazwa w jęz. angielskim:

Dane dotyczące przedmiotu:

Jednostka oferująca przedmiot: Katedra Ratownictwa Medycznego
Przedmiot dla jednostki: Wydział Nauk o Zdrowiu
Cykl dydaktyczny: Rok akademicki 2026/27
Koordynator przedmiotu cyklu: dr Przemysław Żuratyński
dr Daniel Ślęzak

Domyślny typ protokołu dla przedmiotu:

Zaliczenie na ocenę

Język wykładowy:

polski

Skrócony opis:

Przedmiot obejmuje podstawy oceny i leczenia bólu w ratownictwie medycznym, ze szczególnym uwzględnieniem postępowania w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego. Studenci poznają mechanizmy i rodzaje bólu, metody oceny jego natężenia z wykorzystaniem skal NRS, VAS, Wong-Baker i CPOT oraz zasady doboru postępowania przeciwbólowego. Omawiane są algorytmy leczenia bólu w zależności od jego nasilenia, charakterystyka leków przeciwbólowych stosowanych w ratownictwie medycznym, a także niefarmakologiczne i wspomagające metody analgezji. Szczególną uwagę poświęca się leczeniu bólu w wybranych stanach nagłych, monitorowaniu skuteczności i bezpieczeństwa terapii oraz identyfikacji najczęstszych błędów w postępowaniu przeciwbólowym. Zajęcia praktyczne umożliwiają doskonalenie umiejętności oceny bólu, doboru metod analgezji i podejmowania decyzji terapeutycznych w symulowanych sytuacjach klinicznych.

Opis:

Przedmiot „Leczenie i ocena bólu w ratownictwie medycznym” ma na celu przygotowanie studentów do kompleksowej oceny bólu oraz wdrażania bezpiecznego i skutecznego postępowania przeciwbólowego u pacjentów w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego. Treści kształcenia obejmują podstawy fizjologii i patofizjologii bólu, jego klasyfikację, mechanizmy powstawania oraz znaczenie właściwej oceny i leczenia bólu w praktyce ratownika medycznego.
W ramach wykładów studenci poznają zasady prowadzenia wywiadu ukierunkowanego na dolegliwości bólowe, metody oceny charakteru, lokalizacji i natężenia bólu oraz zastosowanie standaryzowanych narzędzi pomiarowych, takich jak skala numeryczna NRS (Numeric Rating Scale), wizualna skala analogowa VAS (Visual Analogue Scale), skala mimiki twarzy Wong-Baker oraz skala obserwacyjna CPOT (Critical Care Pain Observation Tool). Omawiane są zasady doboru narzędzi oceny bólu do wieku, stanu klinicznego i możliwości komunikacyjnych pacjenta, a także znaczenie regularnej ponownej oceny bólu i dokumentowania uzyskanych wyników.
Istotną część przedmiotu stanowią zasady farmakologicznego leczenia bólu w ratownictwie medycznym, z uwzględnieniem doboru postępowania terapeutycznego w zależności od natężenia bólu, jego przyczyny oraz stanu klinicznego pacjenta. Studenci zapoznają się z charakterystyką leków przeciwbólowych stosowanych w ratownictwie medycznym, ich mechanizmami działania, wskazaniami, przeciwwskazaniami, dawkowaniem, drogami podawania, interakcjami oraz możliwymi działaniami niepożądanymi. Szczególną uwagę poświęca się zasadom bezpiecznej farmakoterapii, monitorowania skuteczności analgezji oraz rozpoznawania i postępowania w przypadku powikłań związanych ze stosowaniem leków przeciwbólowych.
Program obejmuje również niefarmakologiczne oraz wspomagające metody ograniczania bólu, w tym unieruchomienie, odpowiednie ułożenie pacjenta, działania zmniejszające stres i lęk oraz techniki komunikacji terapeutycznej. Omawiane są zasady leczenia bólu w wybranych sytuacjach klinicznych, w szczególności u pacjentów z obrażeniami ciała, oparzeniami, ostrym bólem w klatce piersiowej, bólem brzucha oraz innymi ostrymi zespołami bólowymi. Uwzględnia się odrębności oceny i leczenia bólu u dzieci, osób starszych oraz pacjentów z ograniczonymi możliwościami komunikowania się.
Zajęcia praktyczne koncentrują się na wykorzystaniu zdobytej wiedzy w symulowanych sytuacjach klinicznych. Studenci doskonalą umiejętności przeprowadzania oceny bólu z zastosowaniem odpowiednich skal, interpretacji wyników, doboru metod postępowania przeciwbólowego, obliczania dawek leków oraz przygotowywania produktów leczniczych do podania. Ćwiczenia obejmują również analizę przypadków klinicznych, monitorowanie pacjenta podczas analgezji, ocenę skuteczności wdrożonego postępowania oraz identyfikację najczęstszych błędów związanych z oceną i leczeniem bólu.
Szczególny nacisk położony jest na kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji terapeutycznych zgodnie z aktualną wiedzą medyczną, charakterystyką produktu leczniczego oraz zakresem uprawnień zawodowych ratownika medycznego. Przedmiot rozwija także kompetencje w zakresie empatycznej komunikacji z pacjentem, indywidualizacji postępowania przeciwbólowego, zapewnienia bezpieczeństwa farmakoterapii oraz systematycznej oceny skuteczności podejmowanych działań.

Literatura:

Literatura podstawowa:
1. Dobrogowski J., Ładny J.R., Wordliczek J., Woroń J. (red.). Leczenie bólu w ratownictwie medycznym. Medical Education, Warszawa, 2019.
2. Knap M., Krupa S. (red.). Ból w praktyce pielęgniarskiej. Edra Urban & Partner, Wrocław, 2022.
3. Korbut R. (red.). Farmakologia. Wyd. 2, PZWL, Warszawa, 2024.
4. Malec-Milewska M., Wordliczek J., Woroń J. (red.). Schematy leczenia ostrych i przewlekłych zespołów bólowych. Tom 1. Ból ostry. Medical Education, Warszawa, 2025.

Literatura uzupełniająca:
1. Malec-Milewska M., Woroń J. (red.). Kompendium leczenia bólu. Wyd. 4 poprawione, Medical Education, Warszawa, 2023.
2. Malec-Milewska M., Wordliczek J., Woroń J. (red.). Schematy leczenia ostrych i przewlekłych zespołów bólowych. Tom 2. Ból przewlekły. Medical Education, Warszawa, 2025.
3. Aktualne charakterystyki produktów leczniczych i obowiązujące przepisy dotyczące medycznych czynności ratunkowych.

Metody i kryteria oceniania:

Wiedza (W1–W4)
Wiedza jest weryfikowana na podstawie pisemnego zaliczenia w formie testu składającego się z 5 pytań otwartych, obejmujących treści realizowane podczas wykładów. Każde pytanie oceniane jest w skali 0–4 punktów. Maksymalna liczba punktów wynosi 20. Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny jest zdobycie co najmniej 60% możliwych punktów, tj. minimum 12 punktów.

Umiejętności (U1–U3)
Umiejętności są weryfikowane na podstawie oceny wykonania zadań i ćwiczeń praktycznych realizowanych podczas zajęć. Ocenie podlegają: prawidłowość doboru i stosowania skal oceny bólu, interpretacja uzyskanych wyników, obliczanie dawek i przygotowywanie leków przeciwbólowych, dobór odpowiednich metod analgezji do stanu klinicznego pacjenta oraz monitorowanie skuteczności i bezpieczeństwa postępowania.
Kryterium zaliczenia stanowi prawidłowe wykonanie zadań praktycznych, wykazanie umiejętności zastosowania wiedzy w symulowanych sytuacjach klinicznych oraz przestrzeganie zasad bezpieczeństwa pacjenta.

Kompetencje społeczne (K1–K3)
Kompetencje społeczne są weryfikowane na podstawie obserwacji postawy i zachowania studenta podczas zajęć praktycznych, dyskusji oraz realizacji zadań zespołowych. Ocenie podlegają: umiejętność empatycznej komunikacji z pacjentem, uwzględnianie jego indywidualnych potrzeb i reakcji na ból, odpowiedzialność za podejmowane działania, współpraca w zespole oraz zdolność do rozpoznawania własnych ograniczeń i potrzeb edukacyjnych.
Warunkiem zaliczenia jest wykazanie postawy zgodnej z zasadami etyki zawodowej, poszanowania godności i praw pacjenta oraz gotowości do doskonalenia kompetencji zawodowych.

Warunki zaliczenia przedmiotu
Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest uzyskanie pozytywnego wyniku pisemnego zaliczenia wiedzy, prawidłowe wykonanie wymaganych zadań i ćwiczeń praktycznych oraz osiągnięcie zakładanych kompetencji społecznych. Wszystkie trzy obszary efektów uczenia się podlegają weryfikacji.
Ocena końcowa stanowi średnia arytmetyczna ocen uzyskanych z wykładów i zajęć praktycznych.

Praktyki zawodowe:

Nie dotyczy.

Całkowity nakład pracy studenta

1. Godziny obowiązkowe realizowane z udziałem nauczyciela akademickiego wynoszą:
- udział w wykładach: 10 h (0,35 pkt. ECTS)
- udział w zajęciach praktycznych: 10 h (0,35 pkt. ECTS)
2. Czas poświęcony przez studenta na pracę indywidualną:
- czytanie wskazanej literatury: 5 h (0,15 pkt. ECTS)
3. Czas wymagany do przygotowania się i uczestnictwa w procesie oceniania:
- przygotowanie do zaliczeń semestralnych: 5 h (0,15 pkt. ECTS)
4. Czas wymagany do odbycia obowiązkowych praktyk: nie dotyczy.

Łączny nakład pracy studenta = 30 h dydaktycznych = 1 pkt ECTS.

Efekty uczenia się - wiedza

W1. Charakteryzuje mechanizmy powstawania bólu, rozróżnia jego rodzaje oraz omawia skale oceny natężenia bólu i farmakologiczne oraz niefarmakologiczne metody jego ograniczania. (C.W19.)
W2. Wyjaśnia zasady leczenia przeciwbólowego w ratownictwie medycznym, wskazuje możliwości wdrożenia analgezji przez ratownika medycznego oraz omawia odrębności postępowania u dzieci. (C.W20.)
W3. Charakteryzuje mechanizmy działania, wskazania, przeciwwskazania, interakcje, działania niepożądane i zasady dawkowania produktów leczniczych stosowanych w leczeniu bólu w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego. (C.W24.)
W4. Wyjaśnia zasady bezpiecznego podawania produktów leczniczych zgodnie z charakterystyką produktu leczniczego oraz aktualną wiedzą medyczną. (C.W72.)

Efekty uczenia się - umiejętności

U1. Oblicza dawki leków przeciwbólowych, przygotowuje produkty lecznicze do podania oraz demonstruje prawidłowe techniki ich podawania w warunkach symulowanych. (C.U19.)
U2. Dobiera i stosuje odpowiednie metody leczenia przeciwbólowego w zależności od stanu klinicznego pacjenta, natężenia bólu oraz wieku, z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa farmakoterapii. (C.U29.)
U3. Ocenia natężenie bólu u pacjentów dorosłych i dzieci z wykorzystaniem odpowiednich skal oceny bólu, interpretuje uzyskane wyniki oraz dokumentuje przeprowadzoną ocenę. (C.U30.)

Efekty uczenia się - kompetencje społeczne

K1. Nawiązywania empatycznego kontaktu z pacjentem odczuwającym ból, aktywnego słuchania i skutecznego komunikowania się podczas oceny i leczenia bólu. (K.K01.)
K2. Uwzględniania indywidualnych reakcji pacjenta na ból, jego stanu emocjonalnego oraz czynników wpływających na przebieg postępowania przeciwbólowego. (K.K02.)
K3. Krytycznej oceny własnej wiedzy i umiejętności w zakresie leczenia bólu, rozpoznawania własnych ograniczeń oraz podejmowania działań służących doskonaleniu kompetencji zawodowych. (K.K05.)

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny, film, analiza przypadków, prezentacja multimedialna, ćwiczenia symulacyjne.

Rodzaj przedmiotu

przedmiot obligatoryjny

Wymagania wstępne

Student powinien posiadać podstawową wiedzę z zakresu anatomii i fizjologii człowieka, patofizjologii oraz podstaw farmakologii, zdobytą podczas dotychczasowego toku studiów. Powinien znać podstawowe mechanizmy powstawania bólu, zasady oceny stanu pacjenta oraz podstawowe parametry życiowe. Wymagana jest umiejętność nawiązywania kontaktu z pacjentem, zbierania wywiadu medycznego oraz wykonywania podstawowego badania przedmiotowego. Nie jest wymagana wcześniejsza znajomość szczegółowych zasad leczenia bólu ani praktyczna umiejętność stosowania analgezji w ratownictwie medycznym.

Dane dotyczące przedmiotu cyklu:

Domyślny typ protokołu dla przedmiotu cyklu:

Zaliczenie na ocenę

Skrócony opis:

Przedmiot obejmuje podstawy oceny i leczenia bólu w ratownictwie medycznym, ze szczególnym uwzględnieniem postępowania w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego. Studenci poznają mechanizmy i rodzaje bólu, metody oceny jego natężenia z wykorzystaniem skal NRS, VAS, Wong-Baker i CPOT oraz zasady doboru postępowania przeciwbólowego. Omawiane są algorytmy leczenia bólu w zależności od jego nasilenia, charakterystyka leków przeciwbólowych stosowanych w ratownictwie medycznym, a także niefarmakologiczne i wspomagające metody analgezji. Szczególną uwagę poświęca się leczeniu bólu w wybranych stanach nagłych, monitorowaniu skuteczności i bezpieczeństwa terapii oraz identyfikacji najczęstszych błędów w postępowaniu przeciwbólowym. Zajęcia praktyczne umożliwiają doskonalenie umiejętności oceny bólu, doboru metod analgezji i podejmowania decyzji terapeutycznych w symulowanych sytuacjach klinicznych.

Opis:

Przedmiot „Leczenie i ocena bólu w ratownictwie medycznym” ma na celu przygotowanie studentów do kompleksowej oceny bólu oraz wdrażania bezpiecznego i skutecznego postępowania przeciwbólowego u pacjentów w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego. Treści kształcenia obejmują podstawy fizjologii i patofizjologii bólu, jego klasyfikację, mechanizmy powstawania oraz znaczenie właściwej oceny i leczenia bólu w praktyce ratownika medycznego.
W ramach wykładów studenci poznają zasady prowadzenia wywiadu ukierunkowanego na dolegliwości bólowe, metody oceny charakteru, lokalizacji i natężenia bólu oraz zastosowanie standaryzowanych narzędzi pomiarowych, takich jak skala numeryczna NRS (Numeric Rating Scale), wizualna skala analogowa VAS (Visual Analogue Scale), skala mimiki twarzy Wong-Baker oraz skala obserwacyjna CPOT (Critical Care Pain Observation Tool). Omawiane są zasady doboru narzędzi oceny bólu do wieku, stanu klinicznego i możliwości komunikacyjnych pacjenta, a także znaczenie regularnej ponownej oceny bólu i dokumentowania uzyskanych wyników.
Istotną część przedmiotu stanowią zasady farmakologicznego leczenia bólu w ratownictwie medycznym, z uwzględnieniem doboru postępowania terapeutycznego w zależności od natężenia bólu, jego przyczyny oraz stanu klinicznego pacjenta. Studenci zapoznają się z charakterystyką leków przeciwbólowych stosowanych w ratownictwie medycznym, ich mechanizmami działania, wskazaniami, przeciwwskazaniami, dawkowaniem, drogami podawania, interakcjami oraz możliwymi działaniami niepożądanymi. Szczególną uwagę poświęca się zasadom bezpiecznej farmakoterapii, monitorowania skuteczności analgezji oraz rozpoznawania i postępowania w przypadku powikłań związanych ze stosowaniem leków przeciwbólowych.
Program obejmuje również niefarmakologiczne oraz wspomagające metody ograniczania bólu, w tym unieruchomienie, odpowiednie ułożenie pacjenta, działania zmniejszające stres i lęk oraz techniki komunikacji terapeutycznej. Omawiane są zasady leczenia bólu w wybranych sytuacjach klinicznych, w szczególności u pacjentów z obrażeniami ciała, oparzeniami, ostrym bólem w klatce piersiowej, bólem brzucha oraz innymi ostrymi zespołami bólowymi. Uwzględnia się odrębności oceny i leczenia bólu u dzieci, osób starszych oraz pacjentów z ograniczonymi możliwościami komunikowania się.
Zajęcia praktyczne koncentrują się na wykorzystaniu zdobytej wiedzy w symulowanych sytuacjach klinicznych. Studenci doskonalą umiejętności przeprowadzania oceny bólu z zastosowaniem odpowiednich skal, interpretacji wyników, doboru metod postępowania przeciwbólowego, obliczania dawek leków oraz przygotowywania produktów leczniczych do podania. Ćwiczenia obejmują również analizę przypadków klinicznych, monitorowanie pacjenta podczas analgezji, ocenę skuteczności wdrożonego postępowania oraz identyfikację najczęstszych błędów związanych z oceną i leczeniem bólu.
Szczególny nacisk położony jest na kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji terapeutycznych zgodnie z aktualną wiedzą medyczną, charakterystyką produktu leczniczego oraz zakresem uprawnień zawodowych ratownika medycznego. Przedmiot rozwija także kompetencje w zakresie empatycznej komunikacji z pacjentem, indywidualizacji postępowania przeciwbólowego, zapewnienia bezpieczeństwa farmakoterapii oraz systematycznej oceny skuteczności podejmowanych działań.
Realizacja przedmiotu obejmuje 10 godzin wykładów i 10 godzin zajęć praktycznych, umożliwiających połączenie podstaw teoretycznych z nabywaniem umiejętności niezbędnych do oceny i leczenia bólu w praktyce ratownictwa medycznego.

Literatura:

Literatura podstawowa:
1. Dobrogowski J., Ładny J.R., Wordliczek J., Woroń J. (red.). Leczenie bólu w ratownictwie medycznym. Medical Education, Warszawa, 2019.
2. Knap M., Krupa S. (red.). Ból w praktyce pielęgniarskiej. Edra Urban & Partner, Wrocław, 2022.
3. Korbut R. (red.). Farmakologia. Wyd. 2, PZWL, Warszawa, 2024.
4. Malec-Milewska M., Wordliczek J., Woroń J. (red.). Schematy leczenia ostrych i przewlekłych zespołów bólowych. Tom 1. Ból ostry. Medical Education, Warszawa, 2025.

Literatura uzupełniająca:
1. Malec-Milewska M., Woroń J. (red.). Kompendium leczenia bólu. Wyd. 4 poprawione, Medical Education, Warszawa, 2023.
2. Malec-Milewska M., Wordliczek J., Woroń J. (red.). Schematy leczenia ostrych i przewlekłych zespołów bólowych. Tom 2. Ból przewlekły. Medical Education, Warszawa, 2025.
3. Aktualne charakterystyki produktów leczniczych i obowiązujące przepisy dotyczące medycznych czynności ratunkowych.

Uwagi:

Ocena końcowa stanowi średnią arytmetyczną ocen uzyskanych z wykładów i zajęć praktycznych.

Średnia arytmetyczna - od – do = ocena końcowa
• do 2,99 = ocena niedostateczna
• 3,00 - 3,25 = ocena dostateczna
• 3,26 - 3,74 = ocena dostateczna plus
• 3,75 - 4,25 = ocena dobra
• 4,26 - 4,74 = ocena dobra plus
• 4,75 – 5,00 = ocena bardzo dobra

W przypadku niezaliczenia I terminu z wykładów lub/i zajęć praktycznych student z I terminu zaliczenia całego przedmiotu otrzymuje ocenę ndst.(2,0) - niezaliczenie.

Szczegóły zajęć i grup

Wykład (10 godzin)

Literatura:

Literatura podstawowa:
1. Dobrogowski J., Ładny J.R., Wordliczek J., Woroń J. (red.). Leczenie bólu w ratownictwie medycznym. Medical Education, Warszawa,

2019.
2. Knap M., Krupa S. (red.). Ból w praktyce pielęgniarskiej. Edra Urban & Partner, Wrocław, 2022.
3. Korbut R. (red.). Farmakologia. Wyd. 2, PZWL, Warszawa, 2024.
4. Malec-Milewska M., Wordliczek J., Woroń J. (red.). Schematy leczenia ostrych i przewlekłych zespołów bólowych. Tom 1. Ból ostry. Medical Education, Warszawa, 2025.

Literatura uzupełniająca:
1. Malec-Milewska M., Woroń J. (red.). Kompendium leczenia bólu. Wyd. 4 poprawione, Medical Education, Warszawa, 2023.
2. Malec-Milewska M., Wordliczek J., Woroń J. (red.). Schematy leczenia ostrych i przewlekłych zespołów bólowych. Tom 2. Ból przewlekły. Medical Education, Warszawa, 2025.
3. Aktualne charakterystyki produktów leczniczych i obowiązujące przepisy dotyczące medycznych czynności ratunkowych.

Efekty uczenia się:

W1. Charakteryzuje mechanizmy powstawania bólu, rozróżnia jego rodzaje oraz omawia skale oceny natężenia bólu i farmakologiczne oraz niefarmakologiczne metody jego ograniczania. (C.W19.)
W2. Wyjaśnia zasady leczenia przeciwbólowego w ratownictwie medycznym, wskazuje możliwości wdrożenia analgezji przez ratownika medycznego oraz omawia odrębności postępowania u dzieci. (C.W20.)
W3. Charakteryzuje mechanizmy działania, wskazania, przeciwwskazania, interakcje, działania niepożądane i zasady dawkowania produktów leczniczych stosowanych w leczeniu bólu w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego. (C.W24.)
W4. Wyjaśnia zasady bezpiecznego podawania produktów leczniczych zgodnie z charakterystyką produktu leczniczego oraz aktualną wiedzą medyczną. (C.W72.)

Metody i kryteria oceniania:

Weryfikowane efekty uczenia się: W1–W4 (C.W19., C.W20., C.W24., C.W72.).

Wiedza jest weryfikowana na podstawie pisemnego zaliczenia w formie testu składającego się z 5 pytań otwartych, obejmujących treści realizowane podczas wykładów. Pytania sprawdzają znajomość mechanizmów powstawania bólu, zasad jego oceny, metod leczenia przeciwbólowego oraz właściwości farmakologicznych leków stosowanych w ratownictwie medycznym.

Weryfikacja obejmuje następujące efekty uczenia się:
- W1 – charakteryzowanie mechanizmów powstawania bólu, rozróżnianie jego rodzajów, znajomość skal oceny bólu oraz farmakologicznych i niefarmakologicznych metod jego ograniczania;
- W2 – wyjaśnianie zasad leczenia przeciwbólowego w ratownictwie medycznym, możliwości wdrażania analgezji przez ratownika medycznego oraz odrębności postępowania u dzieci;
- W3 – charakteryzowanie mechanizmów działania, wskazań, przeciwwskazań, interakcji, działań niepożądanych oraz zasad dawkowania leków przeciwbólowych;
- W4 – wyjaśnianie zasad bezpiecznego podawania produktów leczniczych zgodnie z charakterystyką produktu leczniczego oraz aktualną wiedzą medyczną.

Każde pytanie oceniane jest w skali 0–4 punktów, według następujących kryteriów:
Punkty Kryteria oceny odpowiedzi
4 pkt Odpowiedź pełna, poprawna merytorycznie, wyczerpująca zagadnienie, z prawidłowym zastosowaniem terminologii medycznej.
3 pkt Odpowiedź poprawna merytorycznie, zawierająca większość wymaganych informacji, z niewielkimi brakami.
2 pkt Odpowiedź częściowo poprawna, obejmująca podstawowe informacje, jednak niepełna.
1 pkt Odpowiedź fragmentaryczna, zawierająca pojedyncze poprawne informacje, z istotnymi brakami.
0 pkt Odpowiedź nieprawidłowa, niezgodna z treścią pytania lub brak odpowiedzi.
Maksymalna liczba punktów wynosi 20 punktów. Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny jest zdobycie co najmniej 60% możliwych punktów, tj. minimum 12 punktów.

Kryteria oceniania:
Liczba punktów Ocena
0–11 pkt Niedostateczny (2,0)
12–13 pkt Dostateczny (3,0)
14–15 pkt Dostateczny plus (3,5)
16–17 pkt Dobry (4,0)
18 pkt Dobry plus (4,5)
19–20 pkt Bardzo dobry (5,0)
Warunkiem zaliczenia wykładów jest uzyskanie pozytywnej oceny z pisemnego testu. Zaliczenie poprawkowe przeprowadzane jest w tej samej formie, zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie Studiów UMK.

Przy ocenie odpowiedzi uwzględnia się poprawność merytoryczną, kompletność przedstawionych informacji, znajomość terminologii medycznej, umiejętność wyjaśniania zależności między oceną bólu a doborem postępowania przeciwbólowego oraz znajomość zasad bezpieczeństwa farmakoterapii.

Zakres tematów zajęć:

1. Mechanizmy powstawania bólu.
2. Narzędzia oceny bólu. Skale bólowe.
3. Analgetyki, ich interakcje i działania niepożądane.
4. Analgezja multimodalna. Koanalgetyki.
5. Analgezja dorosłych w ZRM i SOR. Drogi podawania analgetyków.
6. Analgezja w ZRM i SOR u dzieci. Drogi podawania analgetyków.
7. Analgezja u "specyficznych" pacjentów (kobieta w ciąży i karmiąca, pacjent geriatryczny, pacjent z wielochorobowością).
8. Prawa pacjenta do leczenia bólu.
9. Fizykalne (niefarmakologiczne) metody leczenia bólu.

Metody dydaktyczne:

Wykład informacyjny, film, analiza przypadków, prezentacja multimedialna,

Dane grup zajęciowych

Grupa numer 1

Opis grupy
1 gr wykładowa
Prowadzący grupy:
dr Daniel Ślęzak

Zajęcia praktyczne (10 godzin)

Literatura:

Literatura podstawowa:
1. Dobrogowski J., Ładny J.R., Wordliczek J., Woroń J. (red.). Leczenie bólu w ratownictwie medycznym. Medical Education, Warszawa, 2019.
2. Knap M., Krupa S. (red.). Ból w praktyce pielęgniarskiej. Edra Urban & Partner, Wrocław, 2022.
3. Korbut R. (red.). Farmakologia. Wyd. 2, PZWL, Warszawa, 2024.
4. Malec-Milewska M., Wordliczek J., Woroń J. (red.). Schematy leczenia ostrych i przewlekłych zespołów bólowych. Tom 1. Ból ostry. Medical Education, Warszawa, 2025.

Literatura uzupełniająca:
1. Malec-Milewska M., Woroń J. (red.). Kompendium leczenia bólu. Wyd. 4 poprawione, Medical Education, Warszawa, 2023.
2. Malec-Milewska M., Wordliczek J., Woroń J. (red.). Schematy leczenia ostrych i przewlekłych zespołów bólowych. Tom 2. Ból przewlekły. Medical Education, Warszawa, 2025.
3. Aktualne charakterystyki produktów leczniczych i obowiązujące przepisy dotyczące medycznych czynności ratunkowych.

Efekty uczenia się:

U1. Oblicza dawki leków przeciwbólowych, przygotowuje produkty lecznicze do podania oraz demonstruje prawidłowe techniki ich podawania w warunkach symulowanych. (C.U19.)
U2. Dobiera i stosuje odpowiednie metody leczenia przeciwbólowego w zależności od stanu klinicznego pacjenta, natężenia bólu oraz wieku, z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa farmakoterapii. (C.U29.)
U3. Ocenia natężenie bólu u pacjentów dorosłych i dzieci z wykorzystaniem odpowiednich skal oceny bólu, interpretuje uzyskane wyniki oraz dokumentuje przeprowadzoną ocenę. (C.U30.)
K1. Nawiązywania empatycznego kontaktu z pacjentem odczuwającym ból, aktywnego słuchania i skutecznego komunikowania się podczas oceny i leczenia bólu. (K.K01.)
K2. Uwzględniania indywidualnych reakcji pacjenta na ból, jego stanu emocjonalnego oraz czynników wpływających na przebieg postępowania przeciwbólowego. (K.K02.)
K3. Krytycznej oceny własnej wiedzy i umiejętności w zakresie leczenia bólu, rozpoznawania własnych ograniczeń oraz podejmowania działań służących doskonaleniu kompetencji zawodowych. (K.K05.)

Metody i kryteria oceniania:

Umiejętności (U1–U3)
Umiejętności są weryfikowane na podstawie obserwacji bezpośredniej oraz oceny wykonania zadań i ćwiczeń praktycznych w warunkach symulowanych. Ocenie podlegają: prawidłowość oceny bólu z wykorzystaniem odpowiednich skal, interpretacja i dokumentowanie wyników, obliczanie dawek i przygotowywanie leków przeciwbólowych, dobór metod analgezji do wieku i stanu klinicznego pacjenta oraz monitorowanie skuteczności i bezpieczeństwa postępowania.

Ocena umiejętności odbywa się na podstawie pięciu zadań praktycznych, z których każde oceniane jest w skali 0–4 punktów.
Zadanie praktyczne Efekty Maks. pkt
Ocena natężenia bólu, dobór właściwej skali i interpretacja wyniku U3 4
Obliczanie dawek i przygotowanie leków przeciwbólowych U1 4
Dobór metod analgezji do stanu klinicznego i wieku pacjenta U2 4
Monitorowanie skuteczności i bezpieczeństwa leczenia przeciwbólowego U2, U3 4
Kompleksowe postępowanie przeciwbólowe w symulowanej sytuacji klinicznej U1–U3 4
Łącznie 20

Każde zadanie oceniane jest według następujących kryteriów:
- 4 pkt – wykonanie prawidłowe, samodzielne, kompletne i bezpieczne;
- 3 pkt – wykonanie prawidłowe, z niewielkimi uchybieniami niewpływającymi na bezpieczeństwo;
- 2 pkt – wykonanie częściowo prawidłowe, wymagające wskazówek prowadzącego;
- 1 pkt – wykonanie fragmentaryczne, z istotnymi błędami;
- 0 pkt – niewykonanie zadania lub wykonanie nieprawidłowe.

Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny jest zdobycie co najmniej 60% możliwych punktów, tj. 12 punktów, oraz prawidłowe wykonanie czynności krytycznych związanych z bezpieczeństwem pacjenta. Popełnienie błędu krytycznego, w szczególności nieprawidłowe obliczenie dawki leku mogące prowadzić do zagrożenia pacjenta, skutkuje niezaliczeniem danego zadania i koniecznością jego ponownego wykonania.

Kryteria oceniania umiejętności:
Liczba punktów Procent Ocena
0–11 pkt poniżej 60% Niedostateczny (2,0)
12–13 pkt 60–69% Dostateczny (3,0)
14–15 pkt 70–79% Dostateczny plus (3,5)
16–17 pkt 80–89% Dobry (4,0)
18 pkt 90–94% Dobry plus (4,5)
19–20 pkt 95–100% Bardzo dobry (5,0)
Kompetencje społeczne (K1–K3)

Kompetencje społeczne są weryfikowane na podstawie systematycznej obserwacji postawy studenta podczas wykonywania ćwiczeń praktycznych, symulowanych sytuacji klinicznych i dyskusji podsumowujących.

Ocena prowadzona jest na podstawie trzech kryteriów, z których każde punktowane jest w skali 0–2 punktów.
Kryterium oceny Efekt Maks. pkt
Empatyczna komunikacja, aktywne słuchanie i nawiązywanie kontaktu z pacjentem K1 2
Uwzględnianie indywidualnych potrzeb, emocji i reakcji pacjenta na ból K2 2
Krytyczna samoocena, rozpoznawanie własnych ograniczeń i gotowość do doskonalenia zawodowego K3 2
Łącznie 6
Punktacja:
- 2 pkt – kompetencja wykazywana samodzielnie i konsekwentnie;
- 1 pkt – kompetencja wykazywana częściowo lub po wskazówkach prowadzącego;
- 0 pkt – brak wykazania wymaganej kompetencji.
Warunkiem zaliczenia kompetencji społecznych jest uzyskanie co najmniej 4 z 6 punktów (66,7%), przy czym student musi uzyskać minimum 1 punkt w każdym z trzech ocenianych obszarów.

Warunki zaliczenia zajęć praktycznych
Warunkiem zaliczenia zajęć praktycznych jest uzyskanie co najmniej 12/20 punktów z oceny umiejętności, minimum 4/6 punktów z oceny kompetencji społecznych oraz prawidłowe wykonanie czynności krytycznych związanych z bezpieczeństwem pacjenta. Oba obszary podlegają niezależnej weryfikacji.

Ocena końcowa z zajęć praktycznych jest ustalana na podstawie punktacji uzyskanej za umiejętności (U1–U3), pod warunkiem pozytywnej weryfikacji kompetencji społecznych (K1–K3).

Zakres tematów zajęć:

Ocena bólu u pacjentów dorosłych i dzieci – wywiad bólowy, skale oceny bólu, interpretacja i dokumentowanie wyników.
Obliczanie dawek, przygotowywanie i podawanie leków przeciwbólowych.
Dobór i wdrażanie metod analgezji u pacjentów dorosłych w wybranych sytuacjach klinicznych.
Ocena i leczenie bólu u dzieci oraz pacjentów ze szczególnymi potrzebami.
Kompleksowe postępowanie przeciwbólowe – ćwiczenia scenariuszowe, monitorowanie skuteczności analgezji, analiza błędów i samoocena.

Metody dydaktyczne:

Pokaz z instruktażem i objaśnieniem.
Ćwiczenia praktyczne.
Metoda sytuacyjna – rozwiązywanie problemów klinicznych.
Analiza przypadków klinicznych (case study).
Ćwiczenia z wykorzystaniem skal oceny bólu oraz dokumentacji medycznej.
Zadania praktyczne obejmujące obliczanie dawek, przygotowywanie leków i symulację ich podawania.
Symulacja medyczna o niskim stopniu złożoności z wykorzystaniem scenariuszy klinicznych.
Odgrywanie ról (role-playing) w zakresie komunikacji z pacjentem odczuwającym ból.
Dyskusja podsumowująca, informacja zwrotna i samoocena studenta (debriefing).

Dane grup zajęciowych

Grupa numer 1

Opis grupy

1 gr zajęć praktycznych

Prowadzący grupy:

dr Daniel Ślęzak
dr Przemysław Żuratyński

Grupa numer 2

Opis grupy

2 gr zajęć praktycznych

Prowadzący grupy:

dr Daniel Ślęzak
dr Przemysław Żuratyński

Grupa numer 3

Opis grupy

3 gr zajęć praktycznych

Prowadzący grupy:

dr Daniel Ślęzak
dr Przemysław Żuratyński

Grupa numer 4

Opis grupy

4 gr zajęć praktycznych

Prowadzący grupy:

dr Daniel Ślęzak
dr Przemysław Żuratyński

Punkty przedmiotu w cyklach:

<bez przypisanego programu>

Typ punktów	Liczba	Cykl pocz.	Cykl kon.
European Credit Transfer System (ECTS)	1	2026/27	